

PANORAMA

3 AUGUSTUS 1944 - No. 16
LOSSE NUMMERS 16 CENT

ALS DE SIRENE LOEIT....
BERGT U! TEEK. B. TEN HOVE

Boven het invasiegebied woedt een onafgebroken lucht-oorlog. Links een foto van een luchtgevecht. Men herkent de vliegtuigen in de lucht; daaronder stijgen de rookwolken der exploderende bommen op.

In den Orne-sector. De krater, veroorzaakt door een vliegtuigbom der geallieerden, ingeslagen in de nabijheid van de Duitsche bunkers.

De gevechten aan het invasiefront

De strijd aan het invasiefront is uitgegroeid tot een materiële slag van groot formaat. Van weerszijden worden zware tanks in den strijd geworpen, terwijl geschut van alle kalibers onafgebroken dondert. En hoog daarboven woedt dan de lucht oorlog. Van het strijdtoneel in Normandië geven onze foto's een beeld.

Links: Nabij het veel omstreden stadje Caen. Zoo juist heeft een exploderende granaat een diepen trechter geslagen. Thans dient de kuil een Duitschen soldaat van de verbindingstroepen als dekking.

De slag om Caen. SS-Standartführer Deisenhofer inspecteert de stellingen zijner troepen.

SS-Kriegsbericht Mielke en Zschäkel-O. H.

Een foto die een aangrijpend beeld geeft van de feiteid der gevechten: een straat in een der verwoeste stadjes in het invasiegebied.

DE GOKKERS

door Jan van Woensdrecht

Aan de tafel dicht bij de plattebuis zitten ze: Diktus Mossart, de mandenmaker, Gidus Dommel, de garnalenvisscher, Nardje Kompi, de schoenlapper, en Vie Bonne, de stalknecht van het Hof. Dat dateert al van jaren terug, dat is zoiets als een vast abonnement; iederen Zondagavond — winter en zomer — komen ze in de Zwaan hun kaarten op tafel slaan. Het zijn geen rijke mannen, ze kunnen niet veel verteren, ze zitten den geheelen avond op twee of drie pinten en de inzet is maar matig. Ze zeggen niet veel, ze kaarten of hun lever er van afhangt; ze zijn aan elkaar gewaagd. Dat is zoo jaren. Ze kunnen — zoo goed als iedereen — eens ziek zijn, maar dan zijn ze 's Zondags toch beter, en slechts dan, wanneer Sinterklaas op een Zondag valt, komt hun kaartavond te vervallen, want Gidus Dommel speelt dan voor Sinterklaas en hij kan de inkomsten van zijn nevenberoep niet ontberen. Ze zijn dan niet te genaken, maar ze verwijten dat Gidus niet. Eigenlijk missen ze toch nog een avond — een kaartavond — want eens per jaar gaan ze uit van den pot, dien ze bijengekaart hebben. Ha, ze hebben dan een pot van een vijftwintig gulden. Dien Zondag! Daar teren ze een heel jaar op.

Het zijn zoo maar simpele mannen, met hun menselijke gebreken en zwakheden, ze kunnen tegen elkaar te keer gaan wanneer er een kaart verkeerd gegooid wordt, dat het naar moord en doodslag lijkt — ach, dat hoort zoo bij een felle kaartpartij door felle kaartsters. Ze hebben daar deugd van en wanneer de garde het sluitsuiter komt aankondigen, drinken ze hun pint leeg en met glinsterende oogen staan ze op, volop tevreden en overtuigd van hun goed besteden avond. Ze kunnen dien avond niet missen en elkaar niet; het is hun stimulans in het leven, en ze leven tevreden hun simpel bestaan en met lust, met moed, met zin gaan ze naar hun werk. Daar is geen stoornis in hun vrede bestaan.

Maar nu! Het is Vie Bonne, die er mee aankomt, fel, geestdriftig, hij heeft dat op het Hof opgedaan. „Kijk,” zegt hij geheimzinnig, „wij gaan rijk worden, mannen!”

„Rijk?” Ze zien alle drie naar Vie Bonne. Ze schuiven de kaarten ineen: „Rijk?”

Oprecht, 't zijn eerlijke, tevreden mannen, maar nu dat woord: rijk!

„Hier!” zegt Vie, en legt een pamflet op tafel, „hier staat het, hier ligt ons geluk, dat beweer ik.”

„Een loterij,” zegt Gidus Dommel teleurgesteld.

„Een loterij, ja,” zegt Vie, „maar lees, op iedere vier loten een prijs, dat staat er.”

„Nee, dat is niets,” zegt Gidus, „een loterij is niets zekers, dat is loterij, toeval, dat is niets, mannen.”

„Wat een prijzen,” zucht Nardje Kompi, „een heerenhuis, een paard, een koppel koeien, een auto....”

„En een lot kost één rijksdaalder. Als we vier loten nemen, moeten we een prijs winnen, dat staat er, dat is toch ook 'w gedacht, mannen. Ze zeggen dat op het Hof.”

„Een rijksdaalder,” zucht Diktus.

„Als we eens uit den pot....” aarzelt Nardje.

„Zwandel, bedrog,” zegt Gidus, „niet doen, laten we ons goeie geld niet weggooien.”

„Neen,” zegt Nardje, „zie, het staat er: één op vier, dat is geen bedrog.”

„Als we eens een paar koeien winnen!” hoopt Diktus. „Het moet kunnen.”

„Op iedere vier een prijs, het staat er,” triomfeert Vie. „Staat het er of staat het er niet, Gidus Dommel?”

„Maar toch....” aarzelt de zwaarmoedige Gidus. Een rijksdaalder, daar moet hij tien Sinterklaasbezoeken voor alleggen....

„Acoörd?” vraagt Vie. „Een prijs winnen wel!”

„Doen,” zeggen ze. Gidus schudt zijn grijs hoofd, één prijs op de vier loten, het staat er, maar toch.... Hij weet niet waar het hapert, hij durft niet de minste zijn, hij aarzelt, hij knikt.

Het windt hem op. Rijk! Het is hun kans. Zoo slecht als dien avond hebben ze nog nooit gekaart.

Maar tóch! Ze winnen een prijs! Opgewonden is Vie Bonne bij Nardje Kompi gekomen: „Meneer Kompi! schiet 'we jas aan, we gaan naar de anderen.”

„Wat is 't?” vraagt Nardje vol ongeduld.

„Raden!” judast Vie. Maar hij kan het niet voor zich houden: „Hier, zie, de tweede prijs,

we kunnen kiezen: een auto, twee koeien, een paard, kijk, het staat er! Of een zomerhuis, te bouwen waar verlangd.”

„Een zomerhuis?” schreeuwt Nardje. Hij slingert zijn hamer hots over den grond, hij grijpt de twee handen. „Bedankt, Vie Bonne, ge zijt bedankt.” Verder kan hij niets zeggen, hij lacht maar: „Nondeken, een zomerhuis!”

En Diktus tast met beide handen naar zijn kop. „Zeg dat ik niet droom, knijp in mijn ooren, Vie! Een koppel koeien!”

Met zijn drieën roepen ze naar Gidus bij zijn grooten garnalenketel. Gidus trekt zijn voorhoofd in plooiën; wat schreeuwen ze daar allemaal naar hem, een zomerhuis, een auto?

„Een auto, mannen, daar hebben we niets aan. Als het nog een boot was.” Die sikke-neurige Gidus. „Rijk zijn we, meneer Dommel, zie hier,” juicht Vie met zijn papier. „Een auto, net als de groote lui!”

„Komt er in,” zegt Gidus. Hij vergeet zijn garnalen, wat deert het, nu ze toch rijk zijn? Over de tafel hangen ze, spellen en schreeuwen de wonderlijke woorden van hun groot geluk. „Ja!” zucht Gidus, en hij staart in de verte, hij ziet visicenen. „Een paard, het moet een wit paard zijn, mannen; met Sinterklaas een eigen paard....”

„Een paard? Voor zoo één enkelen dag? We laten een zomerhuis zetten, midden in de bosschen, net als die meneer uit Den Haag! Kijk, mannen....” Nardje zit op de tafel en wijst en zwaait.

„Nee,” zegt Diktus Mossart, „dat is onnut, ik zeg een koppel koeien, melk, boter! Ik doe mijn geit weg, morgen. Waarom lachte gij, Vie Bonne?”

„Ja, ik lach,” lacht Vie Bonne. „Wat is er schooner, voornamer dan een auto?”

„Ik wensch een paard, een wit paard,” zegt Gidus beslist. Maar Diktus Mossart heeft, volgens zijn gedachte, heel zijn leven verlangd naar een koppel koeien. En Nardje, ach, hij heeft eens een paar schoenen gebracht in het zomerhuis van dien meneer uit Den Haag.... Zie, dat te belevén, een eigen zomerhuis! „Gij,” wijst hij nijdig naar Vie Bonne, „gij, die nauwelijks den auto van het Hof moogt schoonmaken, ja, gij, ik begrijp dat wel.” Hij verslikt zich van nijd. „Op-schepperij, zeg ik.”

„Een paard!” roept Gidus.

„De koeien!” dreigt Diktus.

Ach, hoe gaat het wanneer „linke” menschen op hun stuk blijven staan? Moet Nardje Kompi met zijn blauw oog toegeven? Nooit! Moet Diktus Mossart met zijn bepleisterd gelaat afstand doen van zijn koppel koeien? Nooit! En Gidus Dommel — al loopt hij nu mank — moet hij zijn schoon wit paard opgeven? Nooit! En Vie Bonne — hij voelt aan zijn ingekort oor — amai, heeft hij geen rechten? Moet hij zwichten? Nooit! Nooit! Ach, waar is Salomo?

Ze komen niet meer in de Zwaan, al houdt Faan Voets de tafel voor hun open. Ze zijn 's Zondagsavonds lastiger dan ooit, maar waarom zouden ze toegeven? Waarom de mindere zijn? Liever bersten dan buigen. Ja toch? Ach, waar is Salomo?

Den eersten tijd ging dat goed, door hun gramschap, hun nijd, ze hielden koppig vol, maandenlang, een jaar. Ieder denkt aan zijn auto, de koeien, het zomerhuis, het paard. Na een jaar is dat nog niet over. Maar het is zoo moeilijk een gewoonte te bevestigen. Hun koppigheid wankelt toch en het is niet toevallig, dat ze van tijd tot tijd bij Faan Voets komen. Neen, ze zitten niet bij de plattebuis, ze zitten een tafel van elkaar af, de mannen van den kapitalen prijs, in hevig verlangen naar de kaarten. Gidus Dommel aarzelt, hij staart naar dat halve oor van Vie Bonne. „We konden eens praten?” zegt hij voorzichtig. Ze schuiven bijeen, nu het eerste verlossende woord gevallen is, ja, ze kunnen allicht eens praten. „Wat mij betreft, we moesten maar verkoopen.” Och ja, verkoopen! „We gaan morgen naar Doeveren, we komen met goed geld terug.” „We zijn nóg rijk, mannen!” roept Vie Bonne. Ze zien elkaar aan. „Schenk in, Faan, laat alleman drinken. Geef de kaarten, Faan Voets!” En wat een jaar lang hun leven heeft verzuurd, wordt in één moment beslist.

Zoo is het goed, zoo is het in orde!

In orde, jawel!

Met zijn viëren zijn ze gegaan. Vie Bonne weet het kantoor zoo ten naaste bij. Er was niemand. Er hing alleen maar een papier voor: Prijzen, niet binnen een jaar afgehaald, vervallen aan de Maatschappij....

„Wat is 't?” vraagt Nardje vol ongeduld.

„Raden!” judast Vie. Maar hij kan het niet voor zich houden: „Hier, zie, de tweede prijs,

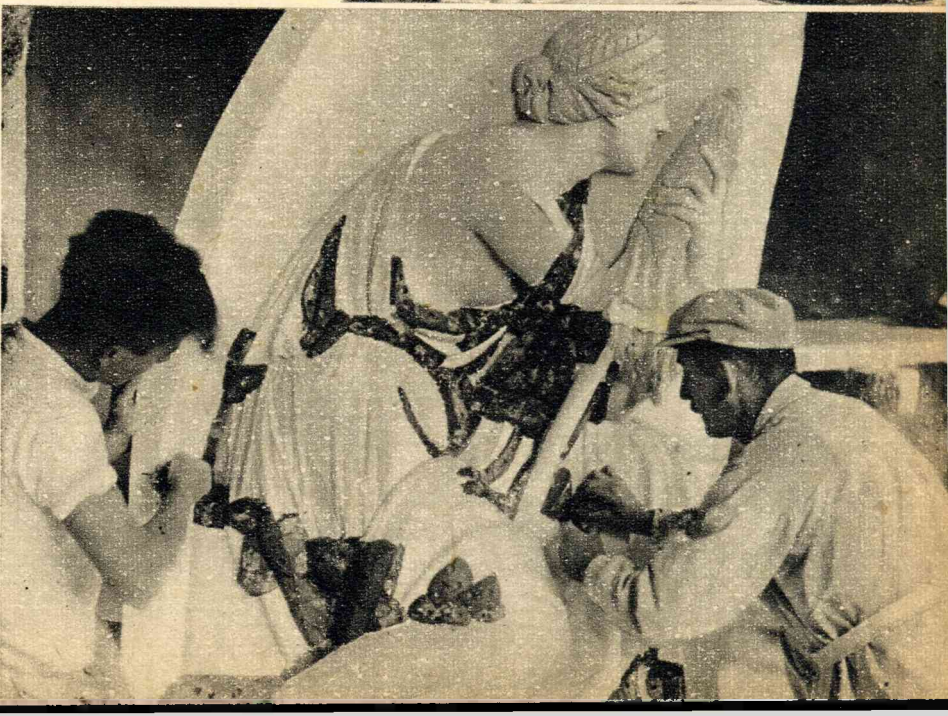
In de modelleerwerkplaats, waar de gipsafgietsels ontstaan.

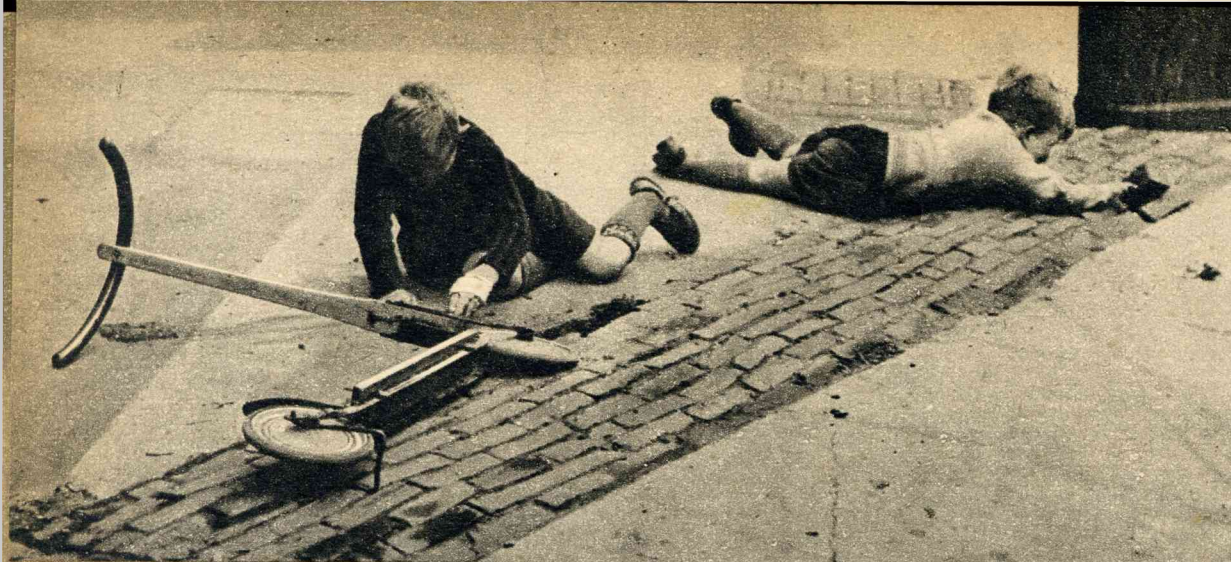
Gipsafgietsels voor Deutsche Musea

Een origineel museumstuk bestaat uiteraard slechts in één exemplaar. Vaak komt het echter voor, dat verschillende musea over een kopie willen beschikken. Dan komen de gipsgieters in actie. Eerst wordt het oorspronkelijke beeldhouwwerk grondig geprepareerd, dan volgt een bewerking met gesmolten was. Als deze waslaag gestold is, worden de stukken zorgvuldig verwijderd en bewerkt. Met behulp van deze wasafdrukken wordt dan het beeld nagegoten, een secuur werkje. Ten slotte rest het verwijderen van de gietnaden.

Tijdens de bewerking. Het prepareren van een „been” en de nabewerking: het verwijderen van de gietnaden van een gegoten vrouwenkopje. Orbis-Holland

De afwerking van een groot stuk gietwerk. De kopie komt volkomen met het origineele werkstuk overeen.

Deze twee knapen vermaken zich best in de straten van de groote stad. Het is echter zéér de vraag of moeder accoord gaat met dezen aanval op haar textielpunten!

Ook een partijtje voetbal is aardig, maar hoe zien straks de schoenen er uit? Panorama-archief

IN TIJDEN VAN SCHAARSCHTE

WEEST ZUINIG

We weten het zoo langzamerhand wel: dit is een tijd van rantsoenen en distributiekarten. Het is echter de kunst met die rantsoenen uit te komen. En dat kan alleen als de hoogste zuinigheid wordt betracht. Hoe is het echter over 't algemeen met die zuinigheid gesteld?

Kijk nu zoo'n jongen toch!'' zegt moeder, en verontwaardigd tikt zij op de ruiten. Het is de hoogste tijd; haar jongste zoon heeft — niet ten voordeele van zijn broek en blouse — een dam in de goot gelegd; nu maakte hij zich gereed in den aldus ontstanen vijver te gaan rondstappen met schoenen en al: zijn laatste paar...

Tja, dat is de jeugd. Zelfs de kleinste kleuter beseft dat er oorlog is, hij hoort over distributie en toewijzing praten, hij wil desnoods gelooven dat niet alles meer volop te krijgen is, hij laat zich dagelijks vermanen toch wat op te passen met kleeren en klompschoenen, maar daar houdt het veelal mee op. Want als hij straks weer buiten komt, zijn alle schoone lessen vergeten. En moeder moet maar zien hoe zij de kapotte spullen weer heel krijgt...

Daar kan in onze dagen menig oudere zich aan ergeren, de manier waarop de jeugd omgaat met allerlei zaken, die onvervangbaar zijn. Onbedachtzaam schopt zoonlief een oud blikje voort; als hij straks thuiskomt, zit er een groote scheur in den neus van zijn rechterschoen. Morgen zal hij uit school komen met een jas, waarvan de mouw er nog maar nét

bij hangt — een ongelukje tijdens een stoeipartij — en den dag daarop maakt hij zijn opwachting met een broek, waarin op onverklaarbare wijze een winkelhaak is gekomen. Daar vallen dan wat woorden over en er wordt beterschap beloofd. Maar helpt het ook?

Laat ons echter eerlijk zijn, wij zijn óók jong geweest. En wie onzer durft met de hand op het hart verklaren, dat hij in zijn jeugd alleen maar verstandige dingen deed? Daar komt nog iets bij! Kijk eens om u heen en verbaas u over vele volwassenen, die, wat hun gebrek aan zuinigheid en beleid aangaat, nauwelijks wijzer zijn dan het opgroeiend geslacht.

Neem nu eens de bonnenkwestie. Het is een heel gedoe om al die kleurige papiertjes met zorg te beheeren, maar ga eens naar den distributiedienst en steek uw licht eens op bij de autoriteiten. Dan zijn er ontstellende zaken te vernemen! Dagelijks komen lieden reclameeren, die hun bonnen verloren hebben. De kostbare bonkaarten zijn uit een open raam gewaaid, ze zijn blijven zitten in een schort, dat in de wasch ging, ze zijn opgeknabbeld door een speelschen hond... Doch hoe goedgeloofig men op zoo'n distributiekantoor die verhalen ook aanhoort, nieuwe bonkaarten komen er niet. Zoodat het zaak is, ietwat minder nonchalant met het bonnenmateriaal om te springen.

Wees zuinig met dit, wees zuinig met dat... u kent de aanwijzingen. Allereerst

gas en electriciteit. Gebruik de hooikist, zet uw pannen op elkaar, laat nimmer het water dóorkoken, dat maakt niets uit en kost alleen maar gas. De „vaat" wordt eerst wat schoongemaakt met koud water of een oude krant, dat scheelt straks afwaschwasser. Ook moet u den afwasch „opsparen", zoodat al die vuile boel in één keer afgedaan kan worden. Wees zuinig met tubes, blikjes en flesschen;

meestal moet u die inleveren alvoorvoorraad te krijgen is. En zoo zijn kelen, waarmee men met overleg gaan: touw, pakpapier, oude kranen. Wat de electriciteit betreft, ook houdt u aan uw rantsoen. We zijn t der lange dagen, zoodat de verlic stroom behoeft te kosten. Maar trische apparaten in het oog: stofz enz., die verslinden stroom.

Van de schillen weet u het nu zoo wel, ze moeten bewaard worden. En voor de rest van de keukenafwees zuinig. Behandel borden, glazen, zacht, u hebt niet zoo gauw n deze zomermaanden voor bederf, he etenswaar verloren gaat. Wees ook v laat de muizen er niet met uw besc vandoor gaan, vergeet de motten linnengoed niet zoo smerig worden v vele boenen, noodwendig in de wa gaan.

Een er moeilijkste vraagstukken. Behandel uw schoenen met overleg, neer u pas een nieuw paar krijgt! droogt men nimmer bij de kach wind. Stop er eerst een stuk drog En z' kunnen we verder gaan. Het is een tijd van overleg en op sen. Draag uw steentje bij!

Brieven lezen is noodig; strijken moet ook gebeuren. Men moet echter deze bezigheden niet combineeren, dat kost stroom!

Hoe bespaart de huisvrouw gas? Door de hooikist te gebruiken en, bij het koken, de pannen op elkaar te zetten.

Wees zuinig op uw lin goed té vuil in de wasch op geboend worden en

MAARTEN VAN ROSSUM

Brandstichter, plunderaar....
en bouwheer van twee fraaie
gebouwen

Maarten van Rossum is een groot generaal geweest. Ten minste, dat zegt men in het Geldersche. In de andere deelen van ons land is zijn naam ook bekend, dáár houdt men hem echter minder in eere. Dat komt omdat Maarten van Rossum zijn krijgstalenten ontplooid in een tijd toen ons land nog geen eenheid vormde. Zoo kon het gebeuren dat de Geldersche krijgsoverste met zijn benden meermalen schrik en ontsteltenis verspreid heeft in de omliggende gewesten.

Zoo brandschatte hij eens Den Haag — dat was in 1528 — en in Brabant liet hij zich ook niet onbetuigd, daar heeft zijn „gewelt Brabant gestelt in bernende colen, schoon dorpen gevelt, Gods dienaers gequeult," zooals de kroniek zegt. Later verscheen „de prins der snaphanen", zooals Anna Bijns hem noemde, zelfs voor Leuven. En bij die tochten ging het ruw toe; waar Maarten van Rossum was geweest, stond geen steen meer overeind.

Het merkwaardige is echter, dat deze geweldenaar, die in zijn lange leven — hij werd zevenenzeventig jaar — zooveel bouwwerken verwoest heeft, een open oog had voor architectonisch schoon. Dat is geen verhaaltje, achteraf door de Gelderschen bedacht ter rehabilitatie van hun held: zij kunnen het bewijzen met een paar bouwwerken, door Van Rossum gesticht. Behalve het slot Cannenburgh bij Vaassen, dat door den krijgsoverste werd verfraaid, liet

Maarten van Rossum
1478-1555.

hij twee huizen na, beide nog immer Maarten van Rossum-huis genaamd, en beide getuigenis aflegend van zijn goeden smaak. Een dezer huizen is bekend genoeg, het staat aan de Markt te Arnhem, onmiddellijk achter de fraaie Eusebiuskerk. In 1539-1546 werd het door Maarten van Rossum gesticht, uit dien tijd dateeren tevens de geketende saters aan den gevel, waaraan het gebouw ook wel den naam „Duivelshuis" ontleent. Mag men de legende gelooven, dan liet Maarten van Rossum die duivelfiguren aanbrengen om de vroedschap van Arnhem te ergeren. De heeren hadden hem namelijk niet toegestaan een gouden stoep voor zijn nieuwe huis te plaatsen!

In 1830 hebben de nazaten van deze koppige vroedschapsleden het huis gekocht om er een stadhuis van te maken, een verbouwing volgde, waarbij er van de oorspronkelijke schoonheid weinig overbleef. Gelukkig hebben de vroede vaders zich in 1893 bedacht en alle pleisterlagen en andere ontsieringen weer verwijderd. De saters werden gerestaureerd en boven op het gebouw kwam een beeld te staan, dat een krijgsknecht uit den tijd van Maarten van Rossum voorstelt. En zoo is het oude huis in onze dagen weer een sieraad van de Arnhemsche Markt.

Het tweede huis, waaraan de naam van den overste verbonden is, staat te Zalt-Bommel, de stad waar Maarten van Rossum in 1478 werd geboren. Het is niet zoo rijk versierd als het gebouw te Arnhem, doch in zijn stoeren eenvoud een waardig „monument van geschiedenis en kunst"; als zoodanig werd het in 1881 door het

Rijk aangekocht. Die aankoop geschiedde nog maar net op het nippertje, namelijk op den vooravond van den dag, waarop het kostelijke gebouwtje aan de sloopers zou worden verkocht. Het is jhr. Victor de Stuers geweest, die door zijn onverflauwd actie dit prachtige resultaat bereikte.

Van heinde en ver waren de sloopers gekomen om op het deerslijk vervallen gebouw te bieden, groot was hun verontwaardiging toen een simpel papiertje op de deur meldde, dat de verkoop niet doorging. In hun vroede wilden zij den voormaligen eigenaar — een boer, die het huis gedeeltelijk als schuur gebruikte — te lijf. En de stemming der teleurgestelde sloopers verbeterde er niet op, toen ze op hun aftocht naar 't station nog moesten sien dat er hier en daar te Zalt-Bommel de vlag werd uitgestoken om het heuglijke feit te vieren!

Wat er in de negentiende eeuw ook voor oud stedschoon onder den sloopershamer verdween, dit Maarten van Rossum-huis — het stamt uit 1536 — bleef behouden. Doch het is eenvoudig beschamend als men leest wat jhr. de Stuers allemaal moest doen om de autoriteiten uit hun onverschilligheid te wekken. Gelukkig bleef zijn ijveren niet zonder resultaten, later leden de sloopers nederlaag op nederlaag. En dat is maar goed ook, stellig hadden zij heel ons architectonisch cultuurbezit aan puin geslagen.

In 1881 was men nog niet zoo ver dat men een oud gebouw alleen ter wille van de schoonheid restaureerde. Een grondig herstel van het Maarten van Rossum-huis was alleen mogelijk, als er een nieuwe bestemming voor dat ge-

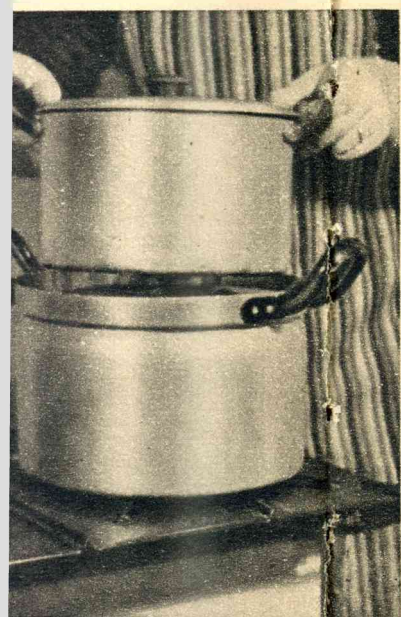
bouw w kantong de groot het haar verantw kleedjes

maar hoe zien
Panorama-archief

oekist, zet uw pan-
ater dóórkoken, dat
aar gas. De „vaat“
t met koud water
raks afwaschwater.
aren“, zoodat al die
kan worden.
kjes en flesschen;

toe bespaart de huisvrouw gas? Door
le hooikist te gebruiken en, bij het
oken, de pannen op elkaar te zetten.

meestal moet u die inleveren alvorens er nieuwe
voorraad te krijgen is. En zoo zijn er meer arti-
kelen, waarmee men met overleg te werk moet
gaan: touw, pakpapier, oude kranten.

Wat de electriciteit betreft, ook daar geldt het:
houd u aan uw rantsoen. We zijn thans in den tijd
der lange dagen, zoodat de verlichting niet veel
stroom behoeft te kosten. Maar houd uw elec-
trische apparaten in het oog: stofzuiger, strijkijzer
enz., die verslinden stroom.

Van de schillen weet u het nu zoo langzamerhand
wel, ze moeten bewaard worden voor het vee.
En voor de rest van de keukenafdeeling is het:
wees zuinig. Behandel borden, glazen, pannen met
zachtheid, u hebt niet zoo gauw nieuwe. Waak in
deze zomermaanden voor bederf, het is zonde als er
etenswaar verloren gaat. Wees ook verder waakzaam,
laat de muizen er niet met uw bescheiden voorraad
vandoor gaan, vergeet de motten niet. Laat het
linnengoed niet zoo smerig worden dat het, door het
vele boenen, noodwendig in de wasch kapot moet
gaan.

Een der moeilijkste vraagstukken is het schoeisel.
Behandel uw schoenen met overleg, wie weet wan-
neer u pas een nieuw paar krijgt! Natte schoenen
droogt men nimmer bij de kachel, doch in den
wind. Stop er eerst een stuk droge krant in.

En kunnen we verder gaan....
Het is een tijd van overleg en op de kleintjes pas-
sen. Draag uw steentje bij!

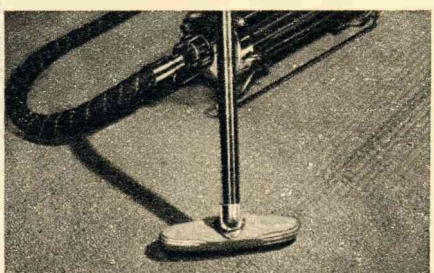

Wees zuinig op uw linnengoed. Als het
goed té vuil in de wasch gaat, moet er hard
op geboend worden en dat kost punten.

EEN PAAR WENKEN

Voer een behoorlijke bonnenadministratie.
Dan kan er niets verloren gaan.

Gebruik den stofzuiger met overleg. Stof-
zuigen kost veel stroom.

Behandel het schoeisel met zorg. Natte
schoenen opstoppen met een krant.

Pannen zijn moeilijk te krijgen. Maak ze
dus niet schoon met een mes!

LAURIERGRACHT 23

VERVOLGROMAN DOOR HANS VERHOEVEN

KORTE INHOUD VAN HET VOORAFGAANDE: Een jong zakenman in Johannesburg, Pieter ter Hofstede, interesseert zich sterk voor zijn afstamming. Het is hem bekend, dat een zijner voorvaderen een deftig koopmanshuis bezat op de Lauriergracht te Amsterdam. Een besluit komt in hem op, naar Holland te gaan, waar hij ook gaarne de oude steden, de beroemde schilderijen, enz. wil zien. Na het afscheid van zijn kennissen, mevrouw Schoeman en haar dochter Sannie, die hem gaarne mag, reist hij af. Op de boot naar Genua ontmoet hij o.a. „oom Klaas“, een vertegenwoordiger van een distilleerderij uit Schiedam. Deze introduceert Pieter bij andere passagiers en haalt hem zodoende uit zijn eenzelvigheid. Na een voorspoedige reis arriveert hij te Amsterdam, welke stad hij met belangstelling bezichtig. In spanning bereikt hij de Lauriergracht! Hij aanschouwt het huis zijner voorvaderen! Daar leest hij, tot zijn verbazing, zijn familienaam! Den volgenden dag maakt hij kennis met mevrouw de weduwe Ter Hofstede, die daar met haar drieëntwintigjarige dochter Marijke woont.

Dat ik den tijd zoo kon vergeten!” Hij keek op zijn polshorloge, hoe-
wel de pendule recht tegenover
hem stond. „Ja, vier uur al! Heb
ik u erg opgehouden?”

„Heelemaal niet,” verzekerde
zij. „Maar u doet mij aan wat
anders denken: ik heb schandelijk verzuimd
mijn plichten als gastvrouw waar te nemen!
Als u geen haast hebt, moet u beest eerst een
kopje thee drinken. Of hebt u liever koffie? Dat
is immers meer het gebruik in Zuid-Afrika?”

„Dat is zoo, maar als ik het voor het zeggen
heb, zal ik graag van gewoonte veranderen,”
lachte hij met een hoffelijke buiging.

Zij drukte op een sehel en het daghitje ver-
scheen. Het kind keek schichtig naar den vreem-
den meneer met het spraakgebrek, die wat
stijfsjes op zijn stoel zat. Pieter had voldoende
gevoel voor humor om de situatie kostelijk
te vinden.

„Het lijkt dat jij nog niet aan mij gewen ben
nie,” zei hij ernstig.

Het meisje keek hem met zoo'n hulpeloos
gezicht aan, dat hij in lachen uitbarstte. Zij wist
nog niet goed wat zij aan den vreemdeling had,
doch zijn natuurlijke vroolijkheid leek haar in
ieder geval een bevredigend verschijnsel. Zij
vertrok ten minste haar gelaatsspijzen tot iets
dat met een beetje goeden wil een lachje kon
worden genoemd en verdween haastig om de
opdracht uit te voeren, die mevrouw Ter Hof-
stede haar had gegeven.

„Als we thee hebben gedronken, zal ik u het
huis laten zien. Daar zult u zeker wel benieuwd
naar zijn!”

Dat was meer dan hij had durven hopen. Hij
was in de wolken over de vriendelijke ontvangst
en toen zijn gastvrouw zich even verontschul-
digde om in een hoekje van het vertrek een
trommeltje uit een kastje op te diepen, gaf hij,
baldadig, het portret van Marijke een opge-
wekt knikje. Dat deed hem er meteen aan den-
ken, dat zij op kantoor was, dus voor haar brood
moest werken. Was dat, omdat zij zich gaarne
zelfstandig voelde en wat om handen wilde
hebben? Dat leek niet het geval; als hij de kale
plekken in het vloerkleed en de versleten zit-
tingen der stoelen bekeek, kwam het hem voor,
dat er geen rijkdom in het huis woonde. Zou
dan — hij schrok bijna van de hem eensklaps
invallende gedachte — zou dan de familie zoo
verarmd zijn, dat Marijke werk had moeten
zoeken om bij te dragen in hun onderhoud?

Een onprettig idee, vond hij, des te onprettiger,
omdat er een paar gobelins uit de zeventiende
eeuw in de kamer hingen, kunstig bewerkt met
tafereelen uit de Grieksche mythologie, die wel
zoo veel zouden kunnen opbrengen, dat de beide
vrouwen er geruimen tijd van zouden kunnen
leven. Om dit alles in stand te kunnen houden,
ontzegden zij zich allerlei dingen, zat Marijke
achter een schrijfmachine.... En hij wist,
bij wijze van spreken, met zijn geld geen raad!
Het was gewoonweg zijn plicht op de een of
andere wijze een deel van de verantwoordelijk-
heid van de schouders van moeder en dochter
af te nemen.

Het meisje kwam terug met theewater en
zette het potje voor mevrouw Ter Hofstede
klaar. Peinzend zag hij haar het water opschen-
ken. Hij merkte op hoe zij zelfs de eenvoudigste
handelingen met rustige gratie verrichtte.

„Ziezo, misschien kan ik mijn verzuim nog
een klein beetje goedmaken!” Zij schoof hem
een schaalje koekjes toe. „Zelf gebakken,”
beval zij aan.

„Dan maak ik u mijn compliment!” zei hij.
Hij knabbelde genoeglijk, tot zijn gastvrouw
nogmaals opstond en hem vroeg of hij idee had
een rondgang door het huis te maken.

„Graag natuurlijk!”

Het kwam er zoo gretig uit, dat zij zich ver-
plicht gevoelde hem lachend te waarschuwen.
„Ik hoop, dat u niet teleurgesteld zult wor-
den. Hier en daar is er wel eens wat verbouwd
en veranderd, maar in het algemeen is het oude
vrij behoorlijk bewaard gebleven.”

Het volgend halfuur was een openbaring
voor hem. Hij viel van de eene verrassing in de
andere, elk vertrek ademde zijn lange geschie-
denis, na elke kamer werd zijn eerbiedig ontzag
groter. Juist had hij opgetogen staan kijken
naar een door De Laresse geschilderd plafond,
in drie vakken den val van Phaëton voorstellend,
toen zijn aandacht weer werd opgevraagd door
een paar bijzonder fraaie dessus-de-portes van

Jacob de Wit. Nochtans moest de clou nog
komen; mevrouw Ter Hofstede wist climax te
leggen in de wijze waarop zij hem alles liet zien.
Dat hoogtepunt werd bereikt in de achterzaal,
waarin men zich geheel in de gouden eeuw kon
wanen. Hier kwam hij woorden te kort om zijn
enthousiasme uiting te geven.

„Allowèrd! Das baie mooi!”
Stuk voor stuk wees zij hem de bezienswaar-
digheden aan: de lambrizeering, de balken
zoldering, een nis voor een dubbele deur, een
gesneden schouw. In de met geschilderde ranken
versierde vensterdarmen stonden twee borst-
beelden van een onbekenden maker.

„Wat is dat?”
Zij volgde de richting van zijn uitgestoken
vinger.

„O, dat is een zoogenaamd alliantie- of
huwelijkswapen, dat uit het wapen van den
man en dat der vrouw is samengesteld.”

„En kijkt u dit dan eens aan?”
Hij toonde haar zijn zegelring, waarin het-
zelfde motief was verwerkt: een zelscheepje,
met daarboven in fijne inscriptie het devies
van Jan ter Hofstede: „In trouwe huyswaerts”.

„Dat maakt aan elken twijfel omtrent de
mogelijke verwantschap een einde, is het niet?”
Er gleed een lachje over haar gelaat.

„Wat merkwaardig.... Ja, dat is een zuiver
bewijs. Kijk, dat is nu weer iets, waarin ik me
nooit heb verdiept. Vermoedelijk heeft hier
altijd een Ter Hofstede gewoond, dus daaruit
heb ik geconcludeerd, dat dit alliantiewapen
op ons betrekking heeft, maar tot wie het wapen
van de vrouw heeft behoord kan ik niet zeggen.
Een mooi karweitje voor u om dat uit te
zoeken.”

Met een snelle beweging van zijn hoofd keek
hij haar aan en zag, dat zij het meende. Dat
gaf hem een onbeschrijfelijk gevoel van geluk.
Meer dan veel woorden schonk het hem de
zekerheid, dat hij reeds in den familiekring
was opgenomen.

„Hoe lang denkt u in Amsterdam te blijven?”
vroeg zij.

„Dat weet ik nog niet, een paar maanden
misschien....”

„Nou, dan kunt u uw hart ophalen! Op zolder
staan nog een paar kisten vol met oude boeken
en papieren. Voor u daar doorheen bent....”

Een nieuwe schok. Verrast staarde hij haar
aan.

„Meent u.... meent u, dat ik die paperassen
allemaal mag bestudeeren? Dat is.... dat is....
reusachtig!”

Hij kon geen ander woord vinden om zijn
gevoelens van dankbaarheid uitdrukking te
geven, doch mevrouw Ter Hofstede glimlachte
fijntjes en begreep hem volkomen. Het was goed
zoo.

De vochtig-warme lucht sloeg hem trillend
tegen, toen hij de gracht oplep. Hij kon zich
nog niet volledig voorstellen, dat hij het was,
die dit alles had beleefd in de weinige uren
sinds hij uit den trein was gestapt. Als hij naging
met welke verwachtingen hij was aangekomen,
leken hem die slechts uiterst poover, in verge-
lijking tot datgene wat hem was overkomen.

Wat een charmante vrouw, die weduwe van
den laatste Nederlandschen Ter Hofstede!
Zoo beschaafd en er ging zoo'n rust van haar
op treden uit. En vervolgens dwaalden zijn ge-
dachten weer naar het portret, dat hij van haar
dochter had gezien. Hoe zou Marijke zijn?

Een aardige naam, Marijke. Een meisje, dat
in een dergelijk huis woont, zou ook niet anders
mogen heeten, vond hij. Stel je voor: een Willy,
Tonny, Miep of Puck in die zeventiende-eeuw-
sche achterzaal! Een onmogelijke combinatie!
Of.... Sannie....!

Hij trok een rare grimas. Op hetzelfde
oogenblik werd hij ruw bij een arm gegrepen.
„Ik zou eerst mijn zwempakje maar gaan
halen voordat ik een duik ging nemen!” spotte
een ruwe stem aan zijn oor.

Diep in gedachten had hij nog eens het huis,
dat hij zoojuist had verlaten, van daarbij tot
souterrain opgenomen en hij had daarbij niet
bemerkt hoe hij, achteruitlopend, bijna in de
gracht was gevallen. Nog één pas en hij zou in
het water zijn gestapt.

De felle zon der laatste dagen had in de ravijn-
achtige straten van Amsterdam zooveel hitte
opgespaard, dat iedereen de donkere wolken,

VERVOLG OP BLADZIJDE 7

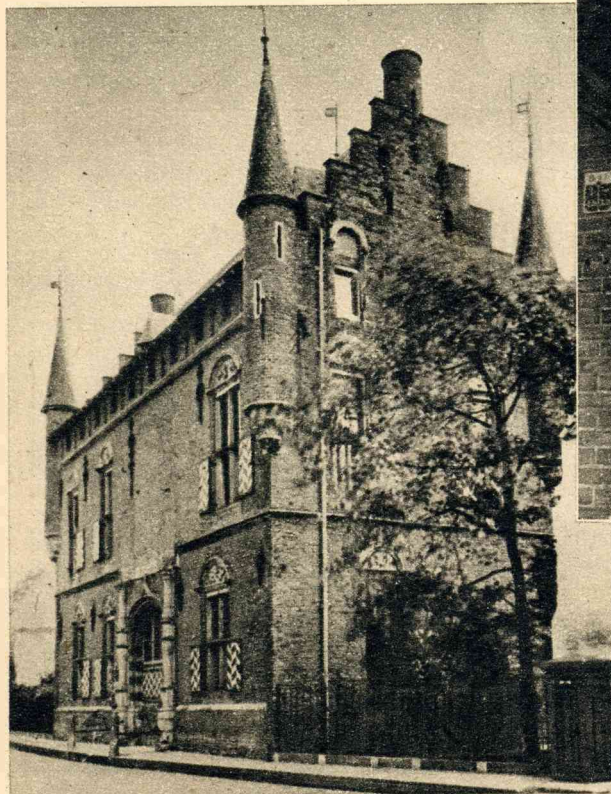
UM
beide nog
sum-huis
getuigenis
en smaak.
is bekend
de Markt
lijk achter
c. In 1539-
aarten van
dien tijd
geketende
, waaraan
den naam
„Magmen
dan liet
die duivel-
de vroed-
de ergeren.
n namelijk
ig hebben
edacht en
ngen weer
estaureerd
een beeld
en tijd van
zoo is het
ieraad van

Rijk aangekocht. Die aankoop geschiedde nog
maar net op het nippertje, namelijk op den
vooravond van den dag, waarop het kostelijke
gebouwtje aan de sloepers zou worden ver-
kocht. Het is jhr. Victor de Stuers geweest, die
door zijn onverflauwd, actie dit prachtige re-
sultaat bereikte.

Van heinde en ver waren de
sloepers gekomen om op het deer-
lijk vervallen gebouw te bieden,
groot was hun verontwaardiging
toen een simpel papertje op de
deur meldde, dat de verkoop
niet doorging. In hun woede wil-
den zij den voormaligen eigenaar
— een boer, die het huis gedeel-
telijk als schuur gebruikte — te
lijf. En de stemming der teleur-
gestelde sloepers verbeterde er niet
op, toen ze op hun aftocht naar 't
station nog moesten zien dat er
hier en daar te Zalt-Bommel de
vlag werd uitgestoken om het
heuglijke feit te vieren!

Wat er in de negentiende eeuw
ook voor oud stedschoon onder
den sloepershamer verdween, dit
Maarten van Rossum-huis — het
stamt uit 1536 — bleef behouden.
Doch het is eenvoudig beschamend
als men leest wat jhr. de Stuers
allemaal moest doen om de auto-
riteiten uit hun onverschilligheid
te wekken. Gelukkig bleef zijn
ijveren niet zonder resultaten,
later leden de sloepers nederlaag
op nederlaag. En dat is maar
goed ook, stellig hadden zij heel
ons architectonisch cultuurbezit
aan puin geslagen.

In 1881 was men nog niet zoo
ver dat men een oud gebouw
alleen ter wille van de schoonheid
restaureerde. Een grondig herstel
van het Maarten van Rossum-huis
was alleen mogelijk, als er een
nieuwe bestemming voor dat ge-
bouw werd gevonden. Zoo werd het ten slotte
kantongerecht. Zoodat in de zaal, waar eens
de groote Maarten van Rossum zijn voeten bij
het haardvuur warmde, het nageslacht zich te
verantwoorden had wegens ontijdig geklopte
kleedjes en het fietsen zonder licht.... L.

Een der geketende dui-
vels aan den gevel van
het Arnheemsche ge-
meentehuis.

Het aardige Maarten
van Rossum-huis te
Zalt-Bommel, dat in
1881 op het nippertje
aan een sloeping ont-
kwam. Pan.-v. d. Randen

WEG met die slordigheden

Zoo langzamerhand loopt het gros der vrouwen met kleeven, die wat glimmen of verschoten zijn, wat het onvermijdelijk gevolg is van de textielschaarste. Natuurlijk is dit evengoed het geval met rafels, dunne plekken en verdere ongerechtigheden, die het gevolg zijn van slijtage. Bestaat er niet de minste reden om zich te schamen over euvelen, die men helaas zelf niet verhelpen kan, des te meer echter over allerlei slordigheden, die den indruk van het geheel schaden en met een beetje moeite en zorg voorkomen hadden kunnen worden.

Om eerst nog een oogenblikje stil te staan bij de onvermijdelijke slijtage van onze kleeven: we hoeven hiervoor slechts even te denken aan rafels langs revers, kragen en manchetten en natuurlijk ook knoopsgaten, om van loshangende knopen en uitge-scheurde zakken nog maar niet eens te spreken. Daarnaast diverse slordigheden, die heelmaal niets te maken hebben met den huidige textielnood, doch uitsluitend en alleen geschreven moeten worden op rekening van de nonchalance van de draagster. Naast de velen, die in deze oorlogsdagen veel magerder werden, staan legio vrouwen, die op onverklaarbare wijze geweldig in gewicht toegenomen zijn. Hoewel het veel gemakkelijker is kleeven nauwer te maken dan wijder, bestaat er toch geenerlei excuus om met gapende rokken te loopen of met blouses, waar men uitpuilt. Met naden, die men uitlaat, of met valsehe stukjes, valt op dit gebied veel te doen. Even leelijk is een rok, die uitgezakt is en daardoor met punten of in allerlei bochten hangt. Ook zoomen, die losgegaan zijn, en uitgezakte voering maken een miserabelen indruk. Het boven den rok uitkruipen van blouses kan men tegengaan door onder aan het blouseje een bies, desnoods van ander materiaal, te naaien.

En zoo zijn er diverse ongerechtigheden, die onze omgeving in ieder geval opmerkt en waar we dus zelf ook bijzonder op moeten letten.

De beste methode is om zichzelf na het kleeden eens nauwkeurig van alle kanten in een staanden spiegel te bekijken. Dan zal het ons ook heusch niet gebeuren, dat een wat uitgezakte onderjurk uit den rok komt gluren of dat de naad van onze kous zigzag over de kuit loopt. Zichzelf op slordigheden controleeren staat heusch niet gelijk met de leegte ijdeluiterij van op elk oogenblik van den dag het eigen beeld in den spiegel toelachen.

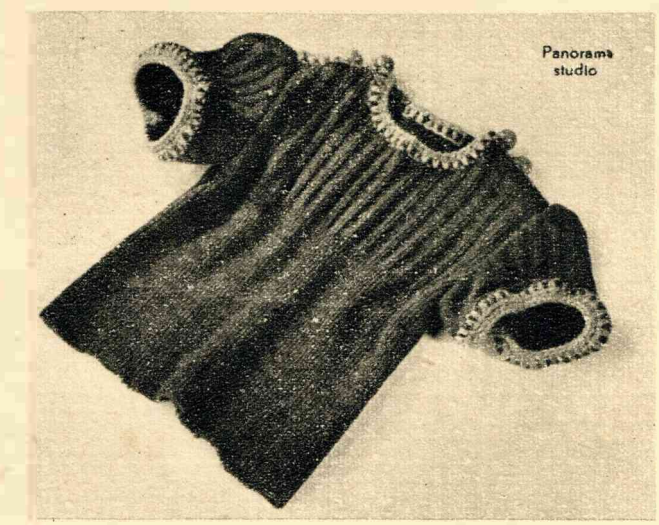
Teekeningen G. van Meurs

EEN OUDE SOK bewijst tóch nog dienst!

Van oude kledingstukken weer nieuwe maken is een kunst, die de vrouw in onzen tijd moet verstaan.

Werkelijk, u zult het bijna niet kunnen geloo-ven, maar tóch hebben wij bijgaand truitje uit de goede deelen van een paar oude heeren-sokken gemaakt. De onderkant van den voet, het hiel- en teen-stuk, die over het algemeen danig versleten zijn, kunnen we hierbij gerust laten vervallen.

We beginnen met de sokken middenachter open te knippen, waardoor we het model van bijgaand schema krijgen. We teekenen nu, aan de hand van een babytruitje, dat we in ons bezit hebben, voorpand, achterpand en mouwtjes op ware grootte na en leggen de verschillende patroon-deelen volgens schema op de opengeknipte sokken uit. Deze patroondeelen stikken we in elkaar en werken de naden aan de achterzijde met kleine flanelsteekjes af. De beide schouder-naden laten we echter open, zoodat we hierlangs de sluiting kunnen maken. Langs den onder-kant van de mouwtjes, de halsopening en de opengelaten schouder-naden haken we nu met enkele vroolijke kleuren wol achtereenvolgens drie toeren vasten. Bij den eersten toer steken we op ge-lijken afstand ongeveer 3/4 cm diep in, zooda-l trouwens op de foto, duidelijk kunt zien. Tot slot haken we langs de schouder-naden van het rugpand twee lus-jes, terwijl we op de overeenkomstige plaats bij den schouder-naad van het voorpand twee knoopjes naaien voor de sluiting.

Panorama studio

GOEDE RAAD IS NIET DUUR

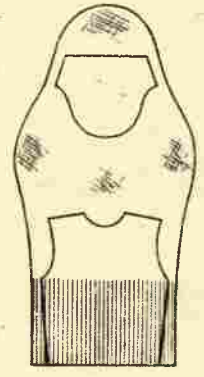
Alle correspondentie betreffende deze rubriek, voorzien van het motto „Goede raad is niet duur” en met een ingesloten postzegel van 7½ cent, te richten aan ons hoofdkantoor, Nassau-laan 51, Haarlem, of een onzer bijkantoren.

LEVERTRAANVLEKKEN.

Abonné v. D. te Doesburg kan de levertraan-vlekken verwijderen door ze af te nemen met lauw sodawater, daarna met azijn, vervolgens weer met sodawater en met azijn. Zoodra de vlekken verdwenen zijn, spoelt u met helder water na.

TUINPARASOL.

Wanneer de tuinparasol van mevrouw v. W. te Gouda kleurecht is, kunnen de weervlekjes verwijderd worden door het goed vochtig te maken met wat bleekwater. Zoodra de vlekken verdwenen zijn, spoelt u met schoon water. U kunt ook probeeren het weer te verwijderen met hertschoornzout. Dit kunt u bij een drogist verkrijgen. U legt het zout op de vlekken en giet er wat kokend water door. Zoodra de vlekken verdwenen zijn, spoelt u met schoon water.

Eigen teekening

INKTVLEKKEN IN MARMER

kan mevrouw J. B. te Terneuzen verwijderen door de vlekken vochtig te maken met bleek-water en azijn. Zoodra de vlekken verdwenen zijn, zeep t u het marmet met 'n warm sopje af.

VILTEN HOED.

Voor het reinigen van een witten vilten hoed kan mevrouw G. W. te Leersum een dik papje van magnesia en tetra maken. Dit wrijft u met een borsteltje op den hoed. Zoodra de tetra verdampt is, kunt u het overtollige poe-der afschuieren.

GYMNASTIEK.

„Ik heb de slechte gewoonte met een hollen rug te loopen en te staan. Kunt u mij een oefening aan de hand doen, die dit euvel verhelpt?” vraagt mevrouw v. d. S.-H. te Utrecht.

Buikspieroefeningen zijn aan te raden, want dikwijls ontstaat een zoogenaamde holle rug door te zwakke buikspieren: 1. liggende op den rug: a. beenen heffen en langzaam laten dalen; b. vlak boven den grond beenen spreiden en sluiten; c. beide beenen buigen en strekken; 2. zittend: a. been voor been hoog optillen; b. langzaam gaan liggen.

RIETEN MANDJE.

Mevrouw G. te Rotterdam kan haar oud riet-mandje, dat vuil geworden is, weer schoon-maken door het af te schuieren met een lauw sopje. Daarna spoelt u met ruim water. Wan-neer het nog niet geheel wit is, maakt u het vochtig met oplossing van 2 dl bleekwater per emmer water en laat het mandje een tijdje in de zon staan. Zoodra het weer wit is, spoelt u zoo lang met schoon water tot de chloorlucht geheel verdwenen is; daarna laat u het mandje drogen.

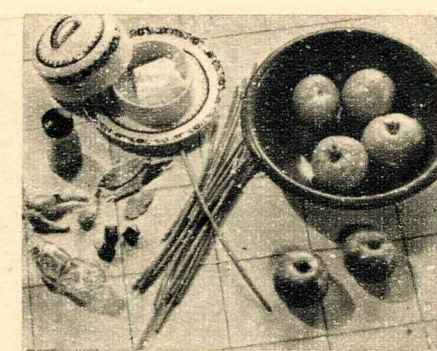
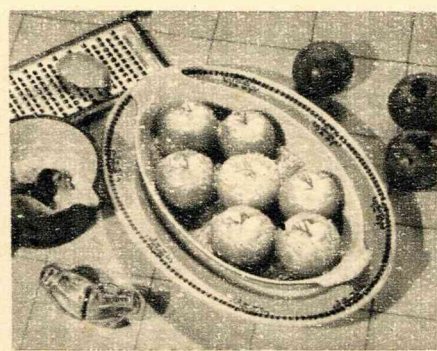
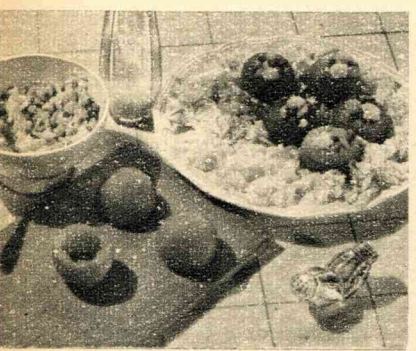
VARKENSLEEREN HANDSCHOENEN.

Voor abonné v. P. te Oisterwijk het volgende: uw handschoenen van varkensleer kunt u was-schen in een lauw sopje, zoo mogelijk van een goede zeepsoort. Daarna spoelt u in lauw water, rekt de handschoenen op en laat ze hangend drogen. Zoodra ze droog zijn, rekt u het leer tus-schen duim en wijsvinger stevig op.

VETVLEKKEN.

Mevrouw v. O. te Steenwijk vraagt hoe zij vetvlekken in het behang kan verwijderen. Bestrijkt u de vlekken eens met een papje van magnesiapoeder en tetra. Zoodra de tetra ver-dampt is, verwijdt u het losse poeder.

Variaties op het thema: gevulde tomaten

We laten de tomaten eenigen tijd omgekeerd staan en vullen ze dan met het groentengemsel.

Geraspte kaas en 'n paar takjes peterselie vormen de garnering van den schotel.

We hebben slechts weinig middelen noodig om een smakelijk gerecht klaar te maken.

ITALIAANSCH TOMATEN (4 personen)

8 tomaten, 30 gram gedroogde wortelertwtjes, 1/4 bloemkool, plm. 7 worteltjes, zout, 1 dl azijn, 1 mespuntje peper, 1 laurierblad, 1 dl imitatie-mayonnaise.

Wasch de wortelertwtjes, laat ze een nacht reeken in ruim water. Breng ze in het week-water aan de kook. Kook ze gaar in plm. 30 min. Maak de bloemkool schoon. Verdeel haar in kleine stukjes. Schrap de worteltjes, wasch ze n snijdt ze in schijfjes. Kook de bloemkool en de worteltjes te zamen met weinig water en out in 10 minuten bijna gaar.

Vermeng ze met de gaarkookte erwten. Voeg aan het kooknat den azijn, de peper en et laurierblad toe. Laat de groenten 15 minu-ten in het vocht staan. Giet ze in een vergiet om it te lekken. Vermeng de groenten met de imitatie-mayonnaise.

Pel de tomaten. Dompel ze hiervoor even in okend water en verwijder het velletje. Snijdt et kapje van de tomaten en hol de vruchten iet een lepeltje uit. Bestrooi den binnenkant et peper en zout. Zet ze eenigen tijd omge-eerd weg. Vul ze daarna met het groenten-gemsel. Schik de tomaten op een schotel, die

met gewasschen en uitgelekte sla is bedekt.

TOMATEN MET KAASSAUS (4 personen)

8 tomaten, zout, peper, 4 dl melk, 40 gram bloem, een scheutje tomatenketchup, 100 gram kaas, een stukje boter.

Wasch de tomaten, dompel ze even in kokend water en verwijder het velletje. Snijdt het kapje er af, hol de tomaten met een lepeltje uit.

Bestrooi den binnenkant met zout en peper. Zet de tomaten omgekeerd weg.

Breng de melk aan de kook. Maak de bloem met een beetje achtergehouden koude melk aan tot een papje, giet dit onder roeren bij de kokende melk. Laat de saus gaarkoken in plm. 5 minuten. Maak haar op smaak met zout, peper en tomatenketchup. Rasp de kaas, roer 2/3 van de hoeveelheid door de saus. Vul de tomaten met dit mengsel.

Wrijf de kapjes en de massa, die men door het uithollen van de tomaten verkregen heeft, door een zeef. Maak het sap op smaak met zout, peper, voeg er 'n klein stukje boter aan toe. Giet dit vocht in een vuurvast schotel. Schik de tomaten in den schotel. Leg er een deksel op. Plaats den schotel op 'n vuurvast plaatje en laat

de tomaten op een zacht vuurtje gaar worden.

Bestrooi het gerecht vlak voor het opdienen met de rest van de geraspte kaas en garneer de tomaten met een takje peterselie.

TOMATEN MET MACARONI (4 personen)

8 tomaten, zout, peper, 50 gram macaroni, water, 1 theelepeltje zout, een uitje, 1 bouillon-blokje, 1 laurierblad, een stukje boter, een thee-lepel kerrie.

Wasch de tomaten, dompel ze even in kokend water en verwijder het velletje. Snijdt het kapje er af, hol de tomaten met een lepeltje uit en bestrooi den binnenkant met zout en peper. Zet de tomaten eenigen tijd omgekeerd weg.

Wasch de macaroni, dompel haar dadolijk daarna in kokend water, waaraan het zout, de ui, het bouillonblokje en het laurierblad zijn toegevoegd.

Kook de macaroni gaar in 20 minuten. Giet het vocht er af, verwijder het laurierblad en den ui. Plaats de tomaten in een koekenpan, waarin een stukje boter gesmolten is, leg er een deksel op en laat de tomaten op een zacht vuurtje gaar worden in plm. 10 minuten. Dien ze op een verwarmden schotel op.

Pan-studio

die zich dien namiddag boven de stad verzamelden, als een welkome aankondiging van wat verkoeling beschouwde. Toen Marijke ter Hofstede om zes uur van kantoor vertrok, vielen tegelijk de eerste groote druppels op het gloeiend heete asfalt, waar zij snel verdampen. Doch er kwamen er meer en nog meer en zij sloegen het stof, dat tusschen de huizen was blijven hangen, tegen den grond te pletter. Tegen een dusdanig geconcentreerd aanval was het wegdek niet bestand: het moest lijdelijk gedooien, dat zijn geheele oppervlakte werd ingenomen door het regenwater, dat in steeds diechter openvolging uit den hemel werd gegoten.

Marijke was tegen alle verraderlijke kuren van den vaderlandschen zomer gewapend. Een gummi jas en regenkapje namen weinig plaats in beslag en werden snel in gebruik genomen. „Zullen we het maar wagen?“ vroeg Henk Volkers. Hij was correspondent op hetzelfde kantoor als zij en fietste altijd met haar mee naar huis. Eerlijk gezegd kostte hem dat wel een kwartiertje — hij woonde niet bepaald in dezelfde buurt — maar hun verhouding kon dan ook naar een hoogerden dan een collegiaal-vriendschappelijke maatstaf worden gemeten. Zij waren niet verloofd, doch ingewijden vermoeden, dat de kaartjes binnen afzienbaren tijd zouden worden gepost.

Hij was ongeveer vijftientig jaar, maakte op het eerste gezicht een vlotten indruk en had een flink postuur. Zijn haren waren heel licht blond en zijn oogen geleken die van den zangerigen poet van Piet Paaltjens, fletsblauw. Zijn wat week mond duidde op gevoeligheid, doch wees er niet op, dat hij een krachtfiguur was.

Diep in hun kragen gedoken, de ruggen gekromd, reden zij zonder veel te spreken naar Marijke's huis. De wielen zogen met 'n ruischend geluid door de plassen, het eerste gerommel van den donder, nog veraf, klonk boven het spitsuur-rumoor uit.

Hij sjouwde haar fiets tegen de stoep op en bracht ook de zijne buiten het bereik van de bui. Marijke had het regenkapje al afgezet en schudde haar hoofd als een natte peedel om het haar los te maken. Met vlugge handbewegingen duwde zij de krullen op. De kletsnate jassen, naast elkaar aan den kapstok, begonnen plasjes in de bal te vormen.

Mevrouw Ter Hofstede kwam hen in de gang tegemoet.

„Kom je even schuilen, Henk?“ In één adem wendde zij zich tot haar dochter. „Ik heb vanmiddag bezoek gehad van een jongen man uit Zuid-Afrika. Hij heeft het huis bekeken.“

Vragend gingen Marijke's wenkbrauwen omhoog. Zij gaf haar moeder een arm en met Henk in de achterhoede liepen zij de kamer binnen. Mevrouw Ter Hofstede begon een kopje thee in te schenken. Het meisje viel met een zucht in een armstoel en keek misprijzend naar haar bespate kousen en schoenen.

„Ik snak naar thee.“ En direct daar achteraan: „Was het een toerist?“

„Mmm... zoiets ja.“ De moeder glimlachte. „Ik zal het je maar vertellen. Het was een heel verre verwant van ons. Pieter ter Hofstede uit Johannesburg.“

Marijke boog zich naar voren om het kopje op te nemen. Henk was haar voor. „Dank je,“ zei ze verstoord. „Merkwaardig is dat...“ Mevrouw Ter Hofstede werd geacht te begrijpen, dat deze opmerking niet op de thee sloeg. „Hoe kwam hij hier verzeeld? Ik heb nooit geweten, dat wij familie in Zuid-Afrika hebben.“

„Ik ook niet. Het is een heels geschiedenis.“ Haar woorden werden begeleid door de krachtige paukenslagen van den donder. „Hij is met vakantie in ons land en is er bovendien op uit gegevens omtrent de familie op te sporen. Daarvan heeft hij veel werk gemaakt, zooals ik uit zijn verhaal heb begrepen. Op een zwerftocht door Amsterdam kwam hij hier en volgens zijn zeggen schrok hij er van, toen hij ontdekte, dat er nog een Ter Hofstede in dit huis woont.“

„Dus hij wist niets van ons bestaan af?“

„Niets. Hij is de laatste afstammeling van een Ter Hofstede, die zich ongeveer driehonderd jaar geleden in Zuid-Afrika heeft gevestigd. Doordat hij de geschiedenis van het geslacht zorgvuldig heeft bestudeerd, wist hij, dat de familie oorspronkelijk dit huis had bewoond, maar hij had er geen idee van, dat dit nog het geval zou zijn. Zuiver uit nieuwsgierigheid kwam hij hier kijken en vond niet alleen het huis, maar zelfs nog verre verwanten. Ik kan me voorstellen, dat hij verbaasd was, evenals ik trouwens.“

„Het lijkt inderdaad wel iets uit een roman,“ lachte Marijke. „Waar is hij nu naar toe?“

„Terug naar zijn hotel. Hij logeert in het Amstelhotel.“

„In het Amstelhotel! Goeie genade, dat is niet mis! Hoor je dat, Henk?“

De aangesprokene kon het enthousiasme van Marijke blijkbaar niet deelen en kwam niet verder dan een onverstanebaar gemompel.

De romantiek van het onverwachte bezoek maakte op het meisje een sterken indruk, dat was haar goed aan te zien. Het na drie eeuwen opduiken van een splinternieuwen neef van den anderen kant der aarde was een gebeurtenis, die haar uit de sleur van het alledaagsche trok. Zij wilde alles van hem weten en overstelpde haar moeder met vragen.

„Wat is het voor iemand en hoe ziet hij er uit? Hoe oud is hij ongeveer?“

„Een keurige jongen. Een paar jaar ouder dan jij, denk ik,“ antwoordde mevrouw Ter Hofstede. Zij keek peinzend langs haar dochter naar den loodgrauwen hemel en gaf haar meening aanzelend. Haar impressie van den Zuid-Afrikaander was nog niet bezonken. „Goed gemanierd, een beetje verlegen, maar dat kan wel komen, omdat hij zoo teruggetrokken leeft. Hij woont alleen met een oude huishoudster in een groot huis. Tante Malie noemt hij haar. Hij is verzet op oude dingen, heeft thuis een heele verzameling antiek en maakt veel studie van oudheidkunde. Daardoor is hij een beetje — tja, hoe zal ik dat zeggen — eenzellig is misschien het juiste woord. Maar hij lijkt een keurige jonge man,“ herhaalde zij nadenkend.

„Hij heeft zeker een geweldige baan, dat is zoo maar even naar ons land kan komen,“ stelde Marijke nuchter vast.

Zij stelde steeds de vragen, Henk zat er wat verveeld bij en had het air van iemand, die niet in het minst is geïnteresseerd in wat rondom hem gebeurt. Hij vond de belangstelling van Marijke tamelijk overdreven. Belachelijk, om je zoo druk te maken over een onbekende, van wien je een kwartier geleden zelfs het bestaan niet vermoedde!

„Hij heeft een flinke zaak in bouwmaterialen in Johannesburg. Veel heeft hij er trouwens niet over gesproken, maar ik kreeg wel den indruk, dat hij behoorlijk geld verdient. Dat moet ook wel, anders kun je er maar niet zoo een paar maanden uitbreken.“

Marijke zat diep in gedachten het nieuws te verwerken. Haar moeder ging intusschen, getroffen door de herinnering aan zijn komische entree, voort:

„Je had er vanmiddag bij moeten zijn! Kostelijk, zooals Annie hem aandiende. Zij kon niet wijs worden uit zijn taaltje en kwam me vertellen, dat een meneer met een spraakgebrek me wilde spreken!“

Marijke's vroolijke lach schalde door het vertrek.

„O, lieve help...! Hij spreekt natuurlijk Zuidafrikaans! Hoe klinkt dat?“

„Eigenaardig soms. Verschillende woorden kon ik ten minste niet thuisbrengen, maar in het algemeen kun je heel goed met hem praten. Het lijkt wat op dialect, vind ik. Enfin, dat zul je wel ondervinden als hij komt.“

„Wanneer is dat feest?“

„Morgenavond komt hij met jou kennismaken.“

„Morgenavond!“ Zij richtte zich spontaan- verrukt tot Henk. „Dat komt mooi uit. Dan kun jij hem meteen ook leeren kennen!“

Henk keek haar niet aan, verdiept als hij scheen in de bestudeering van zijn nagels.

„Het spijt me, maar ik heb je nog vergeten te zeggen, dat ik heb afgesproken morgenavond met mijn broer mee te gaan naar een vriend van hem, die jarig is. Daar kan ik moeilijk van af.“

Hij zei het stroef en vlak, alsof hij zelf niet geloofde aan het overtuigende van zijn verontschuldiging.

„En ik dacht, dat je zou blijven eten!“ riep zij teleurgesteld.

„Het gaat werkelijk niet, ik heb het verleden week al beloofd...“

Het was even stil. Marijke ging niet verder op zijn excuus in, doch er lag een diepe rimpel van ergernis op haar voorhoofd. Haar moeder redde de situatie.

„Er komen nog meer avonden,“ zei ze luchtig. „Hij is nog lang niet vertrokken.“

De onweersbui was overgedreven. Heel in de verte rommelde het nog wat na, nu en dan weerlichtte het, maar de regen plensde niet meer zoo striemend tegen de ruiten. Henk stond op. Hij gaf Marijke's moeder een beetje stijfjes de hand. Marijke bracht hem tot de voordeur.

Hij scheen wat met zijn figuur verlegen en zei maar iets, het eerste wat hem in gedachten kwam, om de aandacht van zijn onhebbelijkheid van straks af te leiden.

„Wat akelig klam voelt die jas aan. Hij is heelemaal doorgeregend...“

Zij liet zich niet afleiden.

„Ik vond het erg onaardig van je om op het laatste nippertje met die afspraak aan te komen,“ verweet zij.

„Ik heb er niet aan gedacht het je eerder te zeggen, dat is toch niet zoo onmogelijk?“ verweerde hij zich stuursch. Hij weifelde even, alsof hij het niet met zichzelf kon eens worden of hij er goed aan deed verder te gaan. Dan vervolgde hij nijdig: „Ik zou maar een beetje oppassen met die nieuwe relatie. Misschien ontpopt hij zich nog wel als een oplichter. Jullie hebben zooveel mooie dingen in huis... Je moeder heeft hij al aardig ingepalmd.“

Zij ging niet op zijn woorden in en hun afscheid was minder hartelijk dan gewoonlijk. Henk fietste weg met de onaangename idee zich niet van zijn beste zijde te hebben laten zien.

De onweersbui had meer gedaan dan tijdelijk verkoeling gebracht. Getrouwd aan de vaderlandsche traditie, was het weer er volkomen door in de war geraakt en den volgende dag zeurde een eentonige motregen uit het egaal-grijze wolkendek.

WORDT VERVOLGD

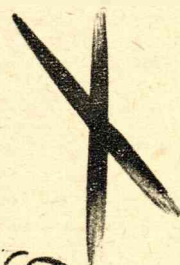
U krijgt alleen het ECHTE VLOEIBAAR BEHANG

wanneer op de verpakking
is vermeld het merk

Vraagt inlichtingen bij Uw schilder.

FABR. N.V. LAKFABRIEK
KIEWIET DE JONGE
GRONINGEN

Op goede zeep
staat
Dobbelman

Kindermagen vragen...

Geef Uw kinderen Melba,
ter wille van hun gezond-
heid. Melba - uit zuivere
natuurlijke bestanddeelen
bereid. Om de 8 weken
een pak, voor ieder kind
tot en met 14 jaar.

MELBA
RECEPT DURYEA
de versterkende kinderdrank

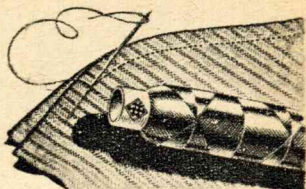
Komt naar

Artis
AMSTERDAM

Woensdagen
Zaterdag 52 ct.
Zondagen....

ANDERE DAGEN:

Volwassenen 77 ct.
Kinderen tot
en met 13 j. 52 ct.

Daar, waar het op het bijzon-
dere weerstandsvermogen van
den draad aankomt en men
hoogen prijs stelt op de duur-
zaamheid van materiaal en
naad, naait men ook heden met
zijde. Gütermann's naaizijde is
trekvast, elastisch en kleurecht.

Gütermann's Naaizijde

...gebruike men alleen
waar het van belang is.

KLEURECHTHEID BESLIST!

Als stoffen alleen maar mooi waren, zoolang ze
nieuw zijn, dan zouden zij spoedig een bron van
ergernis en teleurstelling worden.

Heeft men echter Indanthren gekozen, dan weet
men: de kleuren blijven ook bij langdurig gebruik
der stoffen, veelvuldig wasschen en zonlicht on-
veranderd. Indanthrengeverde stoffen zijn tevens
mooi en doelmatig.

Daarom eische men:
Indanthren-geverfd
wasch-, zou- en weerecht.

Stoffen, met de onovertroffen echte Indanthren-
verfstoffen geverfd of bedrukt, zijn een bewijs
van Deutsche energie en Deutschen ijver en van
het Deutsche streven, om door topprestaties
's menschen vreugde aan de dingen des levens
te helpen vergrooten.

Duitschland levert, ondanks alles!!!

EEN GOEDE RAAD VAN MINA BAKGRAAG

Wist U....
dat met PANKO en ROER-
OM ook „Jan in de zak“
gebakken kan worden?
Er kunnen zich omstandigheden
voordoen, dat de bakker niet
langs komt. U bent dan gered
met PANKO en ROER-OM,
die gist vervangen.

Panko en Roer-Om
PEJA PRODUCTEN, DEVENTER

Stuur

nu
gerust

al Uw kapot ondergoed weer
naar Uw winkelier. Hollandia
kan weer werk hebben. Hollan-
dia, U weet wel, die zoo bui-
tengewoon keurig repareert.

HOLLANDIA
reparatie

REPLIEK

Brummel is een bekende mopperaar, die niet gewoon is zijn gevoelens te verbergen. Onlangs ging hij met de tram.

„Ellendig, die trams,” momperde hij, „als sardines word je er in te zamen gepakt.”

„Ja, dat klopt,” repleepeerde zijn buurman. „Alleen houden de sardines hun mond en trappen elkaar niet op de voeten.”

PLUS EEN

En hoeveel beenderen heb je in je lichaam?”

„Tweehonderd en acht, meneer.”

„Fout, jongen! Het zijn er maar tweehonderd en zeven.”

„Nee, meneer, want ik heb bij het eten een kippebeentje ingeslikt.”

VERRE FAMILIE

Rechter: „En staat u ook in eenige familiërelatie met den beklagde?”

Getuige: „In de verte wel, edelachtbare. Zijn vader heeft namelijk, toen hij jong was, mijn moeder willen trouwen, doch hij heeft een blauwtje gelopen.”

...
Zeg, juffrouw, waarom schreeuwt de baas zoo geweldig?”

„O, hij spreekt met Brussel.”

„Waarom maakt hij dan geen gebruik van de telefoon?”

...

Voordat hij met jou huwde, was hij met mij verloofd.”

„Ja, nu zie je eens, hoe in betrekkelijk korten tijd zijn smaak er op vooruitgegaan is.”

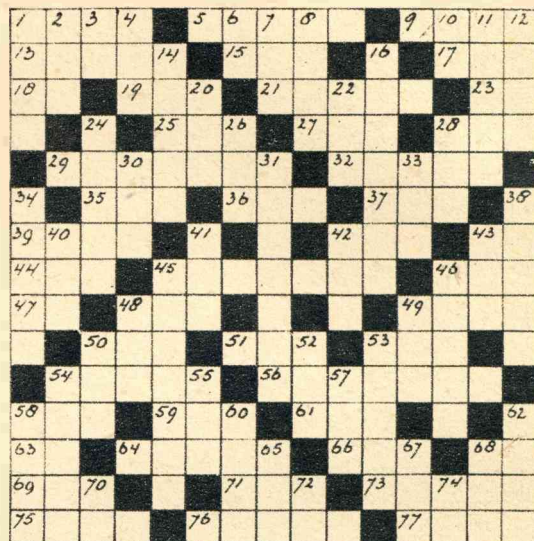
KRUIS WOORDPUZZLE

HORIZONTAAL:

- 1 gedicht
- 5 broektas
- 9 Europeesch eiland
- 13 keur
- 15 stok
- 17 Europeaan
- 18 den lezer heil
- 19 vogel
- 21 gewricht
- 23 voorzetsel
- 25 woonschip
- 27 viervoeter
- 28 bundel
- 29 liefhebber
- 32 bouwmerk
- 35 ik
- 36 wijnsoort
- 37 metaal
- 39 schiereiland
- 42 toom
- 43 zangnoot
- 44 sportterm
- 45 vogel
- 46 op de wijze van
- 47 bijwoord
- 48 ambacht
- 49 stad in Afrika
- 50 soort muts
- 51 wandversiering
- 53 lichaamsdeel
- 54 zitplaats
- 56 effect
- 58 waarschuwer
- 59 bosje haar
- 61 weg
- 63 landbouwwerktuig
- 64 cijfer
- 66 oogneblik
- 68 voedsel
- 69 deel van een schip
- 71 groot gebouw
- 73 heester
- 75 geestdrift
- 76 levenswijze
- 77 gedeelte

VERTICAAL:

- 1 Geldersch dorp
- 2 boom
- 3 rechten inbegrepen
- 4 bevel
- 6 maanstand
- 7 herkauwer
- 8 herkauwer
- 10 vreemde munt
- 11 bouwmaterial

- 12 oorlogsgod
- 14 muze van den lierzang
- 16 handel
- 20 maat
- 22 slechte woning
- 24 larve
- 26 liefkoozing
- 28 mand
- 30 Turksche titel
- 31 zeilwedstrijd
- 33 tocht
- 34 lichaamsholte
- 38 liefelijk
- 40 grondsoort
- 41 bergplaats
- 42 huisdier
- 43 groente
- 45 ziekte
- 46 strijdmacht
- 48 dik
- 49 vreemde munt
- 50 hevig
- 52 vloeistof
- 53 reptiel
- 54 kenmerk
- 55 bestemming
- 57 vochtig
- 58 verzoek
- 60 losplaats
- 62 bergplaats
- 65 zwaar
- 67 lichaamsdeel
- 68 voegwoord
- 70 aanlegplaats
- 72 voornaamwoord
- 74 afkeuring

OPLOSSING VORIG NUMMER

Amazone, legeren, soda, sirene, a, e.k., te, paling, R.D., los, Ur, slee, loo, Asperen, e, sober, Amor, nes, mis, m.s., Rokin, Parijs, p, t, een, palet, alg, r, n, talon, blaam, al, map, nek, mare, poker, l, tomaten, por, elan, ka, set, om, snavel, ga, la, r, totaal, gelp, a, telkens, kerspel.

Kleine diensten worden beloond met geschenken; heele groote met ondankbaarheid.

Een mier is een wijs dier, want ze zegt niets.

Wat het gereedschap is voor den werkman, zijn de dwazen voor den advocaat.

Wees gelukkig in uw huis en wees er meester, doch laat het huis niet uw meester zijn.

Tekeningen: Fr. Piët, Dagens Nyh., Deike

Rechts: „Het spijt me ontzettend, juffrouw, maar toen ik u onlangs uitnodigde bij mij te komen eten, dacht ik vast en zeker dat de zestiende een Zondag was!”

„En is uw dochter gelukkig, nu ze getrouwd is?”

„O ja, ze geeft wel niets om haar man, maar ja, een meisje kan nu eenmaal niet alles verlangen!”

„Wil je een leuke mop hooren?”

VOOR DE JEUGD

